

Aanwijzingsbesluit Veiligheidsrisicogebied (artikel 2:1e van de Algemene Plaatselijke Verordening Leeuwarden)

De **burgemeester van Leeuwarden** besluit de binnenstad van Leeuwarden aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Dit besluit treedt in werking op 10 maart 2021 en is geldig tot 10 maart 2022.

Aanleiding

De teamchef van het politiebassisteam Leeuwarden, Eenheid Noord Nederland, heeft op 8 februari 2021 het advies gegeven tot aanwijzing van het veiligheidsrisicogebied (Binnenstad) in het centrum van Leeuwarden. De burgemeester heeft hierover in de driehoek beraadslaagd met de officier van justitie, Openbaar Ministerie, arrondissementsparket Noord Nederland, en de teamchef van het politiebassisteam Leeuwarden, Eenheid Noord Nederland.

Door het gemeentebestuur van Leeuwarden wordt sinds 2003 een wapen-ontmoedigingsbeleid gevoerd met o.a. een stringent beleid om uitgaansgeweld te voorkomen en tegen te gaan, de inzet van het instrument preventief fouilleren (juli 2004), het instellen van het messenverbod (2004), de realisatie van cameratoezicht vanaf 2006 en het aanwijzen van specifieke overlastgebieden waar bijzondere regels gelden, opgenomen in de APV. In het gebied Binnenstad hanteert de gemeente en de partners eveneens het Toezichts- en handhavingsmodel dat extra toezicht betekent in de uitgaansuren. Alle genoemde maatregelen maken ook deel uit van de specifieke aanpak in het Weazegebied, met als doel de criminaliteit en ernstige (drugs)overlast in dat gebied te verminderen.

Op 11 maart 2004 heeft de gemeenteraad van Leeuwarden op grond van artikel 151b van de Gemeentewet bij verordening aan de burgemeester van Leeuwarden de bevoegdheid verleend om veiligheidsrisicogebieden aan te wijzen (neergelegd in artikel 2:1e van de Algemene Plaatselijke Verordening Leeuwarden). De officier van justitie kan in een veiligheidsrisicogebied voor een bepaalde tijd en in een bepaald gebied een zogenaamde "last" afgeven waardoor er in het veiligheidsrisicogebied preventief gefouilleerd kan worden. Vanaf 10 juli 2004 wordt preventief gefouilleerd in het aangewezen veiligheidsrisicogebied Binnenstad. Elk jaar in januari/februari wordt het aanwijzen van het veiligheidsrisicogebied ten behoeve van het preventief fouilleren geëvalueerd in de driehoek en wordt besproken of deze maatregel al dan niet verlengd moet worden.

Een groot deel van de geweldsdelicten (waaronder straatroven en mishandelingen) in Leeuwarden vindt plaats in de Binnenstad. De absolute en relatieve omvang van wapenincidenten is in het veiligheidsrisicogebied in vergelijking met de omliggende gebieden nog steeds significant en onaanvaardbaar hoog. De aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied in het centrum van Leeuwarden beschrijft de omstandigheden waaruit blijkt dat in het gebied Binnenstad sprake is van verstoring van de openbare orde, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

De afbakening van het aangewezen gebied wordt bepaald door de plaats waar de wapenincidenten zich bij herhaling voordoen en waar geweldsdelicten in hoge mate gepleegd worden. De afbakening van het aangewezen gebied wordt tevens bepaald door de toegangswegen die zich in de nabije omgeving bevinden van de plaats waar de wapenincidenten zich bij herhaling voordoen. De begrenzing van de gebieden laat ruimte voor geringe verplaatsingen van de incidenten binnen de afgebakende gebieden. In de bijlage wordt een toelichting gegeven op de incidentencijfers en de aangetroffen wapens in de gemeente Leeuwarden en specifiek de Binnenstad en de overwegingen om de Binnenstad wederom aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Deze bijlage maakt onderdeel uit van dit besluit.

De duur van de aanwijzing is gerelateerd aan de ontwikkeling van het aantal wapenincidenten sinds de eerste aanwijzing als veiligheidsrisicogebied in juli 2004.

De burgemeester van Leeuwarden volgt toe- of afname van het aantal wapenincidenten en de wapenopbrengsten zowel in het veiligheidsrisicogebied als in de gehele gemeente Leeuwarden permanent. De burgemeester van Leeuwarden zal het aanwijzingsbesluit onmiddellijk intrekken als de verstoring van de openbare orde, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan is geweken.

Gebied

Het gebied Binnenstad bestaande uit de volgende buurten is aangewezen als veiligheidsrisicogebied als bedoeld in artikel 2:1e van de Algemene plaatselijke verordening Leeuwarden: het Blokhuisplein, de Waag, de grote Kerkbuurt, het Hoeksterend, de Nieuwestad, het Oldehoofsterkerkhof, het Stationsplein en het Zaailand. Begrensd door: Hoeksterend, Bleeklaan, Bote van Bolswertstraat, Alma Tademastraat, een gedeelte van de Emmakade noordzijde, Julianastraat en Spoorstraat, de Spoorrails evenwijdig gelegen aan de Oostergoweg, Hollanderdijk, Wijnhornsterstraat, Van Loonstraat, Stephensonviaduct tot de spoorlijn Leeuwarden-Heerenveen, een denkbeeldige lijn vanaf de spoorlijn naar de Verlaatsbrug, Westerstadsgracht, Noorderstadsgracht en Verversbrug; de voornoemde straten en grachten behoren ook tot het gebied.

Het aanwijzingsbesluit wordt bekendgemaakt op www.overheid.nl en treedt de dag na bekenmaking in werking. Tevens ligt het aanwijzingsbesluit tijdens kantooruren ter inzage op het Stadskantoor, Olde-

hoofsterkerkhof 1 te Leeuwarden. Een kaart van het gebied is als bijlage bij dit besluit toegevoegd en maakt hiervan deel uit.

Leeuwarden, 2 maart 2021

De burgemeester van Leeuwarden,

Mr. S. Van Haersma Buma

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunt u binnen een termijn van zes weken na bekendmaking van het besluit hiertegen schriftelijk bezwaar maken. Het bezwaarschrift kan worden gestuurd naar de Burgemeester van Leeuwarden, Postbus 21000, 8900 JA Leeuwarden.

Toelichting op besluit aanwijzen Veiligheidsrisicogebied Binnenstad in relatie tot preventief fouilleren 2021

Inleiding

In de Algemene Plaatselijke Verordening Leeuwarden (APVL) is een artikel opgenomen dat ertoe moeten leiden dat de veiligheid in Leeuwarden wordt vergroot. Dit betreft:

artikel 2:1e Aanwijzing Veiligheidsrisicogebieden

Procedure en bevoegdheden

De aanwijzing van de gebieden voor de uitvoering van maatregelen binnen de APVL is voor wat betreft het aanwijzen van het veiligheidsrisicogebied ten behoeve van het preventief fouilleren een bevoegdheid van de burgemeester. Dit betekent dat de burgemeester van Leeuwarden één (of meerdere) gebied(en) kan aanwijzen, waarbinnen acties ten behoeve van de handhaving van de genoemde APVL maatregelen plaatsvinden. Ook is het stellen van een tijdsduur hierbij een vereiste.

Na vaststelling van de gebieden en tijdsduur door de burgemeester van Leeuwarden wordt dit bekendgemaakt via het digitale Gemeentebblad en op de website van de Gemeente Leeuwarden en daarmee treedt het besluit in werking.

In de gezagsdriehoek Leeuwarden wordt elk jaar besproken op welke "hotspots" binnen het veiligheidsrisicogebied de fouilleeracties plaatsvinden. De officier van justitie geeft uiteindelijk de zogenaamde "last" of, wanneer en hoe de actie, die door de politie wordt uitgevoerd, plaatsvindt. Deze last of toestemming is gebaseerd op recente informatie van politie, zoals een sfeerrapportage en objectieve incidenten-gegevens.

Wetswijziging preventief fouilleren:

Per 1 juli 2014 is een wetswijziging van kracht die burgemeesters ook nog de mogelijkheid geeft voor maximaal 12 uren een gebied aan te wijzen waar de politie op bevel van de Officier van Justitie preventief op wapens mag fouilleren.

De burgemeester heeft de bevoegdheid om tijdelijk een gebied aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Het besluit geldt ook voor publiek openstaande gebouwen en de daarbij behorende erven, die binnen het gebied liggen.

Om deze bevoegdheid te kunnen inzetten moet het gaan om een plotselinge gebeurtenis of dreigend incident, bijvoorbeeld een stevige vechtpartij bij de uitgang van een discotheek of café of een dreigende confrontatie tussen voetbalhooligans.

Er moet sprake zijn van:

- * een verstoring van de openbare orde door aanwezigheid van wapens, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan hiervan (vrees bijvoorbeeld op basis van politie informatie);
- * een onvoorziene, spoedeisende situatie.

De nieuwe bevoegdheid is bedoeld voor een kortstondige fouilleeractie.

Zowel het besluit van de burgemeester als het bevel van de officier van justitie kan mondeling worden gegeven. Het aanwijzingsbesluit moet dan naderhand, zo spoedig mogelijk, op schrift worden gesteld en voorzien van motivering. Het besluit wordt ook zo spoedig mogelijk bekendgemaakt via de daarvoor geëigende kanalen.

De burgemeester heeft voor het aanwijzen van het gebied overleg met de Officier van Justitie. De aanwijzing mag niet langer duren dan voor de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is. De aanwijzing wordt zo spoedig mogelijk ter kennis gebracht aan de gemeenteraad.

Toepassing artikel 2:1e van de APVL voor de periode 10 maart 2021 tot 10 maart 2022

Op 8 februari 2021 zijn de resultaten van de in 2020 ingezette maatregelen messenverbod (art. 2:1c APVL) en Veiligheidsrisicogebied (art. 2:1 e APVL), geëvalueerd met politie basisteam Leeuwarden en

het Openbaar Ministerie parket Noord Nederland in de gezagsdriehoek Leeuwarden. De driehoek adviseert voor de komende periode:

1. het veiligheidsrisicogebied (vrg) (art. 2:1e APVL) met een jaar te verlengen voor de Binnenstad, zodat preventief fouilleren daar kan plaatsvinden.

De volgende motivering ligt ten grondslag aan dit advies:

Veiligheidsanalyse aangewezen veiligheidsrisicogebied:

Er zijn vanwege de covid-19 crisis geen preventief fouilleeracties gehouden. Het volgende overzicht toont aan welke wapens door politie in 2020 in beslag zijn genomen.

Totaal aangetroffen wapens binnen VRG	2017	2018	2019	2020
Vuurwapens	2	5	5	5
Imitatie vuurwapen	6	1	3	9
Messen (ook cat. IV)	100	64	44	41
Overige steekvoorwerpen	15	15	10	7
Pepperspray	4	1	0	0
Taser	1	-	1	4
Kruishandboog	-	1	-	0
Ploertendoder	-	1	1	2
Boksbeugel	-	3	2	2
Overige voorwerpen cat. IV WWM (oa munitie)	-	-	3	137

bron: cijfers politie Leeuwarden 2020

Vuurwapens

In 2020 werden er net als in de twee voorgaande jaren 5 vuurwapens in het VRG inbeslaggenomen:

- in januari vond een mevrouw in de spullen van haar overleden partner o.a. een revolver.
- na een melding fietsendiefstal in april werd een persoon aangetroffen met een alarmpistool met uitgeoorde loop.
- in april werd een doorgeladen vuurwapen opgevist uit de gracht door magneetvissers.
- in juli werd door een passant gezien dat er een man op straat liep met een vuurwapen in zijn handen. Na aantreffen en fouillering van twee mannen werd in de directe omgeving een half geladen vuurwapen aangetroffen op de grond.
- In december werd een vuurwapen uit de gracht opgevist met magneetvissen.

Daarnaast was er nog een *vuurwapen gerelateerde melding* waarbij het vuurwapen uiteindelijk niet meer werd aangetroffen/inbeslaggenomen. In april werd gemeld dat er twee kogelgaten zaten in het raam van een coffeeshop. Ter plaatse vond de politie twee 9mm hulzen op straat. Uit camerabeelden bleek dat er omstreeks 04.10 uur een man de straat in liep met een vuurwapen en tweemaal schoot op de coffeeshop. Later werd door de eigenaar van de coffeeshop twee kogels gevonden.

Messen

In 2020 is het aantal inbeslagnames van messen en overige steekvoorwerpen licht afgenomen/stabiel gebleven. De meeste messen werden aangetroffen bij de categorie verslaafde personen/ personen met verward gedrag en bij 4 incidenten in maart betrof het dezelfde persoon.

Het merendeel van de messen werd aangetroffen bij een staande houding of aanhouding n.a.v. een gepleegd strafbaar feit. In twee gevallen betrof het een steekpartij. Verder ging het om een straatroof waarbij een fiets van een bezorger onder bedreiging van een mes werd meegenomen. Ook werden messen aangetroffen bij een aantal winkeldieven. Eén van deze winkeldieven had 4 messen, een stroomstootwapen en 6 stuks munitie bij zich.

Doelgroepen	2019	2020
Algemeen	24	38
Horeca gerelateerd	17	10
Evenement gerelateerd	0	0
Verslaafde en verwarde personen	14	25
Terrorisme en politiek	0	1
Totaal	55	74

Doelgroepen 2019 2020

bron: cijfers politie Leeuwarden 2020 Tijdvak incidenten: er is een verschuiving waarneembaar in de tijdsvakken dat de incidenten plaatsvonden. In 2019 werd 49% van de wapens gevonden in de nachtelijke uren, het afgelopen jaar waren de incidenten gelijkmatig verspreid over het etmaal. Vooral in het tijdvak 7.00-15.00 uur is het aantal incidenten toegenomen. Het betrof hier 15 x een algemeen incident en 10 x een incident met een verward/verslaafd persoon.

Leeftijd verdachten	2020
8-14 jaar	1
15-20 jaar	5
21-30 jaar	15
31-40 jaar	20
41-50 jaar	6
51.60 jaar	5

bron: cijfers politie Leeuwarden 2020

Afgelopen jaar is het aantal meldingen jeugdoverlast zowel in de gemeente als in de Binnenstad (plus 100) enorm gestegen. Er was een vijftal minderjarigen in beeld bij wie messen zijn aangetroffen. In de leeftijdscategorie 8-14 jaar werd naar aanleiding van een melding jeugdoverlast op het Stationsplein een 14 jarige jongeman aangetroffen die drie grote messen bij zich droeg. In de leeftijdscategorie 15-20 ging het bij 4 incidenten om minderjarigen in de leeftijd van 16, 17 jaar. Bij deze incidenten werden messen, een priem en een boksbeugel aangetroffen.

Incidentenoverzicht 2020	Leeuwarden (stad)			Binnenstad		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
1.4.2 Moord/doodslag (incl. pogingen)	23	26	25	10	4	4
F12 Openlijke geweldpleging tegen personen	31	18	13	14	6	4
F11 Openlijke geweldpleging tegen goederen	4	2	4	0	1	0
1.4.7 Overvallen	6	3	5	2	0	0
1.4.6 Straatroven	11	22	15	2	4	7
1.4.4 Bedreiging	329	353	297	50	56	47
F550 Eenvoudige mishandeling	372	294	236	129	92	52
F551 Zware mishandeling	35	42	49	7	12	13
3.1.1 Drugshandel	187	186	145	26	30	15
E38 Drugs- drankoverlast	632	518	577	174	181	139
E 10 Schietpartij (zonder gevolgen)	0	1	2	0	0	0
F70 Vuurwapenbezit	18	19	24	2	2	4
F72 Bezit overige wapens	31	52	46	9	16	10

bron: cijfers politie Leeuwarden 2020

Stijgers

De cijfers in 2020 tonen in het gebied Binnenstad een stijging van incidenten straatroof en vuurwapenbezit. Het aantal straatroven in de Binnenstad is verder gestegen t.o.v. het voorgaande jaar. In de stad Leeuwarden is een daling te zien. Er is geen samenhang tussen de zaken aangetoond. Er werden dit jaar een 7-tal straatroven gepleegd in de Binnenstad. De meeste straatroven werden gepleegd tussen 17.00 en 22.00 uur en in totaal werden er 5 verdachten aangehouden en 3 zaken opgehelderd.

Dalers

Afgaand op de cijfers in 2020 is de volgende trend waargenomen in het gebied Binnenstad: een daling van het aantal incidenten openlijk geweld tegen personen, openlijk geweld tegen goederen eenvoudige mishandelingen, drugshandel, drugs/drankoverlast en bezit overige wapens. Ondanks de daling blijft de binnenstad wel een hotspot voor dergelijke incidenten.

Stabiel beeld

De cijfers in 2020 tonen een stabiel beeld in het gebied Binnenstad op de incidenten (poging) moord, doodslag, overvallen, zware mishandeling en schietpartij zonder gevolgen.

Samenvatting

In maart 2020 werd de lockdown een feit als gevolg van de Covid-19 crisis. Vanwege de coronamaatregelen zijn er in 2020 geen acties preventief fouilleren gepland en uitgevoerd.

Diverse maatregelen als horeca- en winkelsluitingen e.d. hebben impact gehad op de getoonde veiligheidscijfers in het veiligheidsrisicogebied Binnenstad. De cijfers laten op de meeste items een dalend of stabiel beeld zien ten opzichte van het voorgaande jaar. Alleen de straatroven en het vuurwapenbezit vormen hierop een uitzondering; deze zijn gestegen.

Alhoewel er een dalende trend in de veiligheidscijfers waarneembaar is, vindt nog steeds een aanzienlijk deel van de geweldsincidenten plaats in de Binnenstad.

Ondanks de positievere veiligheidscijfers en het ontbreken van acties preventief fouilleren zijn er niet minder wapens aangetroffen in het veiligheidsrisicogebied. Op de categorieën imitatievuurwapens, stroomstootwapens en munitie, is er zelfs een toename geconstateerd.

Sinds dit jaar is het onderscheid naar leeftijdsgroepen toegevoegd in de toelichting vanwege orgelijke en landelijke signalen over een toenemend messenbezit en –gebruik onder jongeren. In het veiligheidsrisicogebied zijn er in de afgelopen periode een 5-tal minderjarigen in beeld gebracht bij wie (meerdere) messen zijn aangetroffen. Daarbij is ook het aantal meldingen jeugdoverlast het afgelopen jaar in de Binnenstad, stad en de gehele gemeente Leeuwarden enorm gestegen.

Gezien het voorgaande, waaronder het daadwerkelijke gebruik en voorhanden hebben van vuurwapens bij een aantal incidenten heeft politie het advies gegeven om het controlemiddel preventief fouilleren binnen het veiligheidsrisicogebied situationeel in te kunnen blijven zetten. Dit levert naast andere maatregelen een bijdrage aan de vermindering en het voorkomen van ongewenst wapenbezit en/of het geweld in de Binnenstad.

Om deze redenen heeft de gezagsdriehoek Leeuwarden geconcludeerd dat het wenselijk is om de maatregel veiligheidsrisicogebied (ten behoeve van preventief fouilleren) te verlengen voor de periode van 10 maart 2021 tot 10 maart 2022.

De besluiten van de burgemeester worden gepubliceerd.